

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) to zupełnie nowy sposób współpracy samorządów. Miasta i otaczające je gminy oraz władze województw wspólnie ustalą cele do osiągnięcia i wskażą inwestycje do zrealizowania. Minister Elżbieta Bieńkowska 22 lipca 2013 r. zatwierdziła dokument Zasady realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce, który przekłada na praktykę propozycję wprowadzenia tego instrumentu, zawartą w unijnych projektach rozporządzeń dla polityki spójności. Będzie on podstawą prac nad przygotowaniem ZIT w Polsce.

Dokument ten został opracowany przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w wyniku konsultacji z partnerami biorącymi udział w przygotowaniu perspektywy 2014-2020. Z jego pomocą, MRR i samorządy wszystkich szczebli przygotowują się do realizacji ZIT. Dokument może ulec zmianom w wyniku ostatecznych zapisów pakietu legislacyjnego dla polityki spójności i Umowy Partnerstwa oraz rozmów z przedstawicielami samorządów.

Czym jest ZIT

ZIT to narzędzie, które po raz pierwszy pojawiło się w przedstawionych przez Komisję Europejską aktach prawnych na nową perspektywę. Przy pomocy tego instrumentu, partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego (JST) miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie (miasto i samorządy znajdujące się w jego oddziaływaniu) mogą realizować wspólne przedsięwzięcia, łączące działania finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. ZIT to także wyjście poza sztywne granice administracyjne JST i większe możliwości oddziaływania projektów unijnych.

Dla kogo współpraca

ZIT realizowane będą przede wszystkim na terenie miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych. Ponadto, zarząd województwa będzie mógł zdecydować o finansowaniu ZIT w mniejszych ośrodkach – tzw. miastach regionalnych i subregionalnych oraz na obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie.

Partnerstwo i wizja – warunki sfinansowania inwestycji w ramach ZIT

Samorządy chcące realizować ZIT są zobligowane do zawiązania zinstytucjonalizowanej formy partnerstwa (np. stowarzyszenia, związku międzygminnego) i przygotowania wspólnej Strategii ZIT. Znajdą się w niej m.in. najważniejsze cele i przedsięwzięcia przewidziane do realizacji. Umawiające się samorządy muszą także podpisać porozumienie o wdrażaniu ZIT z zarządem danego województwa, ponieważ projekty w tej formule finansowane będą ze środków dostępnych w Regionalnych Programach (RPO).

Wszystkie te wymogi mają na celu stymulowanie tworzenia się partnerstw JST, które będą kontynuować współpracę również po 2020 roku, gdy Fundusze Europejskie nie będą dostępne już w takiej wysokości.

Jakie projekty mają szansę na dofinansowanie

Ideą ZIT jest współpraca samorządów na rzecz maksymalnego wykorzystania wspólnych atutów i rozwiązywania problemów. Dlatego dofinansowane projekty nie będą mogły być oderwanymi od siebie, punktowymi inwestycjami. Władze niższego szczebla niż regionalny, znając dobrze lokalne uwarunkowania, najlepiej przygotowują projekty wzajemnie powiązane i komplementarne.

Fundusze w ramach ZIT przeznaczone zostaną przede wszystkim na:

- rozwój zrównoważonego, sprawnego transportu łączącego miasto i jego obszar funkcjonalny (np. wprowadzenie zintegrowanych kart miejskich, budowa systemów „parkuj i jedź”, parkingów i ścieżek rowerowych);
- przywracanie funkcji społeczno-gospodarczych zdegradowanych obszarów miejskiego obszaru funkcjonalnego – tzw. rewitalizacja (projekty łączące działania typowo inwestycyjne z miękkimi – np. przebudowa lub adaptacja budynków w zaniedbanej dzielnicy oraz aktywizacja zamieszkujących ją osób, które są zagrożone wykluczeniem społecznym – osoby pozostające długo bez pracy, rodziny wielodzietne, osoby niepełnosprawne);
- poprawę stanu środowiska przyrodniczego na obszarze funkcjonalnym miasta (np. usuwanie azbestu, ochrona istniejących terenów zielonych w miastach, wymiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne);
- wspieranie efektywności energetycznej (kompleksowa modernizacja energetyczna w budynkach mieszkaniowych polegająca np. na ocieplaniu budynków, wymianie okien i oświetlenia na energooszczędne, przebudowie systemów grzewczych);
- wzmacnianie rozwoju funkcji symbolicznych budujących międzynarodowy charakter i ponadregionalną rangę miejskiego obszaru funkcjonalnego oraz poprawę dostępu i jakości usług publicznych w całym obszarze funkcjonalnym (np. promocja produktu turystycznego wspólnego dla całego obszaru funkcjonalnego, poprawa systemu informacji dla cudzoziemców, poprawa jakości sanitariatów publicznych, usprawnienia dla osób niepełnosprawnych, bezpłatny dostęp do Internetu);
- wzmacnianie badań, rozwoju technologicznego oraz innowacji (np. rozwój usług oferowanych przez Instytucje Otoczenia Biznesu).

Ostateczne decyzje co do zakresu wsparcia ZIT zapadną po negocjacjach tzw. kontraktów terytorialnych oraz ustaleniu zawartości wszystkich programów operacyjnych. Strategia ZIT powinna dotyczyć minimum dwóch z powyższych celów.

Finansowanie ZIT

ZIT realizowane będą w ramach Regionalnych Programów (RPO).

Fundusze na wdrażanie ich na terenie miast wojewódzkich i na obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie pochodzić będą z tzw. rezerwy programowej (kwota wydzielona na etapie programowania z przeznaczonych dla Polski funduszy) oraz z podstawowej alokacji RPO. Dodatkowo, istnieje możliwość, aby projekty wynikające ze Strategii ZIT (projekty komplementarne do projektów realizowanych w formule ZIT w RPO), otrzymały preferencje w procesie wyboru projektów w ramach programów krajowych, głównie Programu Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 oraz Programu Polska Wschodnia (po uzgodnieniach na linii związek ZIT - zarząd województwa – MRR).

Jeśli zarząd województwa zdecyduje o realizacji ZIT w mniejszych ośrodkach miejskich lub na innych obszarach, zostaną one dofinansowane wyłącznie środkami z RPO.

Większa odpowiedzialność samorządów

Realizacja ZIT to także większa odpowiedzialność samorządów lokalnych za inwestowanie unijnych

Czym są Zintegrowane Inwestycje Terytorialne i jak będą realizowane

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: środa, 31, lipiec 2013 00:00

Rafał Rudka

Odsłony: 1486

pieniędzy. Poza przygotowaniem strategii ZIT, będą one m.in. współpracować z Instytucją Zarządzającą RPO w przygotowaniu programów regionalnych w tym obszarze, wybierać projekty do dofinansowania czy sporządzać roczne raporty z wdrażania tej strategii.

Rozmowy z samorządowcami

Trwają rozmowy na temat ZIT z samorządowcami ze wszystkich województw. Spotkania rozpoczęły się w lipcu, a zakończą się we wrześniu. Podczas nich omawiane są takie kwestie jak stan zaawansowania prac nad Strategią ZIT, obszary tematyczne realizowane w formule ZIT, aspekty prawne Związków ZIT. Ich celem jest dobre przygotowania do wdrażania tego instrumentu.

Więcej na temat zasad realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce - [TUTAJ](#).

Źródło: MRR